

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

List 10.

V Celovcu 25. maja 1870.

Leto II.

Miha Brtoncelj

in njegove čudovite dogodbe po svetu.

(Spisal Andrejčekov Jože.)

(Dalje in konec.)

9. Miha Brtoncelj najde slednjič svoje stališče.

Močno je grmelo in treskalo neko noč, ko je Miha koračil samotno pot prek Karpate na Oggersko; bil je namenjen v domovino. Strele so švigale, kot ognjene kače, najviša drevesa so se pripogibala skoraj do tal in vihar je bučal po goščavi, da je bilo groza. Brtonceljnu je streslo srce v hlače in jel je potihoma Boga prositi, da bi ga pripeljal kmalo do kake vasi. Ni se tolikanj bal bliščajoče se plohe, čeravno je bil slabo preskrbljen z obleko, temuč bal se je roparjev, o katerih je že mnogo čul, posebno pa ogerskih, ki so neki tako hudi in grozoviti, da žive ljudi deró. Pa gozd se je širil dalje in dalje, a hiše ni bilo viditi nikjer nobene. — Debele deževne kaplje so jele padati iz pod neba, vedno gosteje in gosteje, slednjič pa se vlije huda ploha in ubogi Brtoncelj je v nekterih minutah premočen do kože. Zeblo ga je, da se je ves tresel in celo pot delal je trdno obljubo, da nikdar nobenega sleparja več ne bo ubogal, naj mu obeta tudi zlate gradove, ker ga je mizar tako zvodil. Ko bi le še enkrat prišel domu, nikdar več se ne gane iz dežele, če bi še tako težka dela moral opravljati! Pa sedaj je bilo daleč, daleč na ptujem, brez podpore in tolažbe, kakor mu je teta pre-rokovala pri odhodu. Ko bi jo bil Mihec slušal!

Ploha je pojenjala, nebo se zvedrilo in mesec je pokukal skozi drevesne veje. Mihec je bil ves moker, kot miš, pa kaj, ker mesec nima one blagodarne oživljajoče moči, kot solnce, če ravno ga pesniki že leta in leta opevajo ter mu večjo slavo krožijo, nego očetu solncu samemu. Pa take pesmi dajo se le kovati, kedar človek iz gorke sobe ali pa v prijetnem večeru luno opazuje. Takrat mu začne srce kipeti, bodi si iz dolzega časa, ali pa, ker ga še kaka nevolja tare, da mu čez dan ni šlo vse po sreči, in vso svojo žalost potoživši ubogi luni, nastane nakrat žalostinka, da se človeku kar srce trga, ako jo bere. Take pesmi, se vé da, mora človek le po noči brati, kedar luna sije, po dnevi ne čuti nič, ker solnce in luna sta kot pes in mačka, nikakor se ne moreta trpeti. Pa to omenim le mimo gredé in nočem nikomur krotiti slave, ki si jo je pridobil po luninem petji, le toliko še omenim, da se meni luna nekako potuhnjena zdi, zato jej nisem bil nikdar preveč prijatelj: podobna je osebam, ki se hočejo s svojo posiljeno ponižnostjo vsemu svetu prikupiti. Tudi njej pridevek „bleda“ me vselej mrzi, ker preveč bledih, mlečnih obrazov nisem nikdar ljubil.

Tudi Brtoncelj, ko bi bil kedaj bral mesečne pesnike, bil bi jih gotovo to noč imenoval abotnike; kajti jezilo ga je neizrečeno, da ta velikanska reta na

nebu nima toliko gorkote, da bi vsaj njegove ozeble ude ogrela: Hej, solnce je ves drugi mož!

Oslabljen taval je dalje, kar slednjič zagleda majhino kočjo kraj ceste. — „Kar noter pojdem“, pravi, „če so tudi nemara roparji v njej. Naj me spečo in snedó, se bom vsaj pogrel in obleko posušil.“ —

Stopi k vežnim durim ter jame neusmiljeno nabijati po njih. Dolgo ni bilo nič, slednjič pa se odpre okno in razmršena ženska glava pogleda ven. „Kdo je?“ prasha, „kaj iščete tukaj?“

„Mati! odprite brž, odprite, nevihta me je vjela po poti in tako oprala, da vse z mene teče. Se zmrznil bi bil, ko ne bi bil dobil vaše hiše.“

„Jaz vas ne poznam kdo ste. Ne odprem, le pojte!“

„Saj vas jaz tudi ne poznam, kdo ste, in vas vendar ne vprašam po vašem imenu. Če ste že tako radovedni — Miha Brtoncelj sem z Razborja!“

„Ni moža doma, ne smem.“

„Hudiman, saj vas ne bom požrl, če ste tudi sami doma, še nisem nobenega. Samo pogrel se bom in posušil, potem pa zopet grem.“

Ženska se je še nekaj časa ustavljala, ker pa Miha le ni odjenjal, odprla mu je ter ga pustila v sobo. —

Kmalo je gorela v svečniku smolnata trska in Brtoncelj se je lahko ogledal po stanici.

Žena je bila srednje starosti, zagorelega lica in črni razpleteni lasje mahali so jej po ramah, obleka njena pa je kazala, da pri hiši ni ravno dosti bogastva, ker bila je raztrgana in zamazana, da ni bilo moč poznati, kakove barve je. V kotu bila je velika, zidana peč, kar je Brtonceljna še naj bolj razveselilo, pod pečjo pa je ležalo mlado prase, ki je začelo neznano kruliti in letati po sobi, ko je zagledalo luč. Bila je to ona borna kočja, kakoršne se nahajajo pri karpaških „goralih“, kar toliko pomeni, kot pri nas hribovec ali gorjanec.

„Mati, kako je pa to, da imate pri vas v hiši svinjak, ali je morda prase kaj bolno?“ pravi Miha ter jame ganjati pujsa zopet pod peč, od koder je prilezel. Žena ni nič odgovorila, temuč vlegla se je zopet na smrekovo klop, pogrnjeno z velikim kožuhom, Miha pa je tudi ni hotel dalje izpraševati in nadlegovati, ker je bil zadovoljen, da je le pri gorki peči sedel.

Ravno je nekoliko zadremal, ko se začne zunaj po vratih trkanje. Mrzel pot ga oblije, kajti mislil si je, da so nemara res roparji tukaj doma in se sedaj vračajo s svojega nočnega dela. — Žena vstane, gre k oknu, in ne vprašaje kdo je, odpre vežne duri. Šest trdnih korenjakov primahajo v sobo vsak z veliko culo na rami, ktere pomečejo na tla. — Brtonceljnovó sumenje se je še bolj potrdilo pri tej nenadni prikazni in samega strahu je prišel skoraj ob zavednost. —

„Kdo pa je tam pri peči?“ prasha eden iz med možakov ženo, ko zagleda Mihata.

„Neki popotnik je, ki me je prosil, da bi se pogrel in posušil, ker ga je med potjo ploha vjela“, odvrne žena.

„Pa ne bo kaka nemarnost?“ nadaljuje uni zvedavo ogledovaje Brtoncelj. „Saj sem ti že večkrat rekel, da nikogar ne pusti v hišo, kedar mene ne bo doma; kmalo pridemo v zadrego“.

„I ker me je prosil; jaz ne morem biti tako trdosrčna“.

Ves ta pogovor čul je Brtoncelj in srce mu je vtripalo, kot bi s kovaškim kladvom nabijal. Potem stopi uni človek, ki je bil menda hišni gospodar, bliže, pomaja ga za rame ter pravi: „Hej, prijatelj, kdo pa ste? — Kam greste?“

„Lepó vas prosim, oče, prizanesite mi!“ jeclja Miha ves prestrašen in trese se kot šiba. „Dež me je vjel po poti, sem pa vašo ženo prosil, da bi se smel nekoliko pogreti. Bog jej daj zdravje za to dobroto!“

„Kam pa greste?“

„Domu grem, domu na Kranjsko. Neki slepar me je zvodil rekoč, da bom tukaj na Polskem dobil delo, pa ni nič. Tako hudo se mi ni še nikdar godilo na svetu“.

„Nič se ne bojte, je že dobro vse“, — pravi možak. „Pojte sem, boste z nami večerjali, potlej se bomo pa kaj več pomenili“.

Kaj je bilo Mihatu ljubše, nego to! Cel dan je že lačen hodeval, necoj pa ga je še mrz prevzel, da je še tem bolje čutil glad.

Žena je prinesla večerjo sicer priprosto, pa obilno, da so se vsi lahko nasitili, posebno pa Brtoncelj, ki je kaj pridno segal v skledo ter si ni dal velevati.

Po večerji prične gospodar: „Vi ste ptujec, toraj se nam ni treba bati, da bi nas izdali. Tihotapci smo ter nesemo tobak iz Ogerskega, med potjo pa nas je dež vjel in tobak se je mokrote tako navzel, da ga ni moč dalje nesti. Ali ne bi nam hotli pomagati? Plaćali vam bomo dobro“.

„O rad, prav rad bom nesel, cent če je treba, da si le kaj prislužim“.

„Dobro tedaj, le odpočite si prej, potlej pa bomo odrinili, da še pred dnem pridemo v dolino“. —

Proti polnoči so se odpravili dalje, in Miha močen, kot medved, nesel je naj težo vrečo. —

Srečno so se priplazili že skoraj v dolino, ko jih nakrat obsujejo mejači. Braniti se ni bilo moč, ker jih je bilo unih preveč, in tihotapcom ni družega kazalo, nego popustiti tobak in bežati. Razpršili so se na vse kraje, kamor je kdo vedel in znal, in Brtoncelj je bil prvi med njimi, ki je popustil culo ter jo ubral prek goščave, da mu je kar grmovje med nogami smukalo.

Dan se je že storil, ko pride do nekega gradiča ves utrujen, in ondi se vsede na debel kamen. Tudi to upanje, zaslužiti si denarja, ga je goljufalo. Bil je potr, da še nikdar ne tako. Ko premišljuje, kaj bi počel, približa se mu nakrat star gospod, ki je prišel iz grada.

„Od kod pa vi pridete?“ ogovori ga prišlec prijazno.

„Iz Polskega pridem, kjer sem iskal službe, pa nisem mogel nič dobiti, sedaj pa sam ne vem kam bi se djal. Kar med vojake se bom dal vpisati, če ne bo drugače“.

„Pa vi niste Polak, kakor spoznam po vašem govoru“, nadaljuje oni.

„Kranjec sem, pišem pa se Miha Brtoncelj, z Razborja doma. Moj oče in mati sta nekje tu na Polskem, pa ju nisem mogel najti. Vrag vé, kje tičita, saj sem vse kote premedel“.

„Lejte si, potem sva pa rojaka“, pravi gospod, „jaz sem tudi Kranjec. Bil sem častnik pri buzarijih, potem sem se pa oženil ter si tu posestvo kupil, da živim v miru svoja stara leta“.

„O, hvala Bogu, da dobim še enega rojaka na svetu!“ pravi Brtoncelj vesel. „Vi me gotovo ne boste odgnali praznega od hiše, že zarad tega ne, ker sva rojaka. Da bi le toliko imel, da bi domu prišel, potlej bi že bilo“.

„Ali ne bi hotli tukaj ostati pri meni?“

„To pa še veliko rajé, gospod, če imate le kaj pripravnega dela zame. Delal bom kot črna živina, da mi le ne bo treba hoditi s praznim trebuhom po svetu“.

„Prav toraj; gozdnega čuvaja potrebujem, ker moj gozdnar se vedno pritožuje, da mu les krađejo, sam pa ne more vsemu kaj. — Tedaj kar pri meni ostanite, ne bo se vam slabo godilo“.

Po tolikih križih in težavah je posijalo vendar slednjič Brtonceljnu lepše solnce. — Pridno je opravljal svojo službo in preganjal po gozdih lesne tatove; in gorje mu je bilo, ki je prišel njemu v pest. — Vse življenje ostal je samec, ker si ni hotel še zakonskih skrbi nakopavati na glavo. Sam je živel, sam služil denar in sam ga zapravljal, ker je storil trdno obljubo, da ne sme nihče ni krajecarja dobiti po njegovi smrti.

Tudi, kar je teti obljubil, spólnil je natanjko. Nikdar več se ni vrnil v njeno koč, kedar pa se je spomnil čevljarja Kosabrina ali mizarja Pludrakovskega, obšla ga je vselej nevolja, da sta mu ravno ona dva naj več krivice storila na svetu, in pa kuharica Liza, zarad ktere se še ženiti ni hotel, ker je mislil, da so vse ženske tako hudobne. Odpustil pa je vendar vsem, ker ga sedaj niso več brigali.

S tem odstavkom končali smo Brtonceljnovе dogodbe po svetu, in pustimo ga v miru počivati v Karpških gorah, v gradu pri svojem rojaku.

Iz potopisa starega študenta.

(Iz češkega poslovenil Radonski.)

Solnce je strašno pripekalo, pot se mi je lil v potoku. Slečem suknjo, jo vržem čez ramo, obrišem si obraz in pometem z jezikom kote po ustih. Strašna žeja, vode nikjer, še za žlico ne, da bi si ugasnil žejo. Študenti so vsi posušeni, in do naj bližnjega mestica dobre dve uri pota — prav zanimilo popotovanje! Saj so bile gostilnice ob cesti, v kterih se je točilo pivo, in kjer bi si bil lahko ohladil suho grlo, bote rekli, ali ni res? No gostilnic sem prešel od jutra do večera celo vrsto, ali kaj kréma in prazni žep — to je strašni razloček, kakor nebo in zemlja! V mošničku je bilo kakor požgano. Kaj popotovati, če ima človek obilno denarja, ali saj toliko, kolikor je ravno prav, to ni težko. Ali na pot se podati po Čedah z nekoliko malo goldinarji, z njimi opraviti cel teden, biti deset mil od doma brez groša, med samimi tujimi obrazi premišljevat, kako bi bilo najlažje priti domu — skusite to in ako vam ne odgovori jezik, si lahko zapojete:

„O radostno potovanje!“ Kakor sem rekel, bila je strašna suša v žepu. Žeja je rasla z vsakim trenutkom, na širocem polji nikjer sence, kamorkoli se je ozrlo oko, in že sem mislil: Če ne bo kmalo pomoči, poginem, kakor riba na suhem, in konec bode vsemu popotovanju. Zvalim se v graben pri cesti, grizem travo, da bi pomagal suhemu grlu, ali vse zastoj! Ko bi bil v otepeno slamo vtaknil zobe, bi si bil ravno toliko pomagal. Vidé na vse zadnje, da v prekopu rešenja ne bo, se poberem in koračim počasi dalje premišljeva, kako bi bilo prijetno, ko bi bilo drevje nasajeno pri cesti, ktero bi vabilo popotnika v senco. Pobesim glavo in zamislil sem se tako, da sem nekoliko časa celo na žejo pozabil. Dokončavi vse zdihnem iz globočine svoje žeje, povzdignem glavo in aj! kakor za plačilo se mi pokažejo pred očmi dolgi drevoredi. Okrepčam se za trenutet, stopam hitro dalje, in zvalim se, kakor sem dolg in širok v senco prvega drevesa.

Ležim znak in gledam kviško na rudečkaste slive, ktere se mi tako vabljivo in zapeljivo smehljajo, in posmiejam se jim tudi jaz ravno tako prijazno, kakor one meni. Solnce si igra med perjem in čim dalje tim zapeljivše mi kimajo slive, kakor bi hotle reči: „Tepec ne glej, da je v sredi drevoreda slamnata bajta in čuvaj v nji z grčasto gorjačo v roci! Kar trgaj nas, me te ne razžalimo!“

Tako se mi zdi, da so me prosile. Njih obraz mi je delal zopet tako mile prosilnice, ključee name z razpetima rokama, da bi jim pomagal v želodec raj; in je čudno, da sem vstal, ko se nisem mogel več zdržati skušnje, in storil konec naj bolj nizko viseči? S peško mi je zlezla v grlo, in blagi počut mi je šel po vsem životu. Zvalivši se zopet znak v travo zamizim, da bi ne gledal v obraz skušnjavkam.

Vendar ni bilo mogoče!

Čez pet minut se jim zopet posmiejam, in druga sliva je koračila tisto pot, kakor prva v Orkusove temine. Za drugo še tretja in za to cela množica. Vržem suknjo na travo, se vstopim pod drevo, in kmalu ni bilo, kolikor je dosegla roka, ne duha ne sluha po slivah. Vzdignem tedaj palico, pokimam više višečim slivam, in da bi ne zavidale svojih sester in ne mislile, da jih hočem kakor sirote tu pustiti, se poslužim pravih pripomočkov. Mahnil sem vsako čez rep, in kar niso hotle storiti z lepa so morale z grda. Sklepal sem jih tako dokaj, in sem klepal, da me zgrabi nekaj zadaj za srajco in stori prisiljen konec klepanju.

„Čakaj, ti malopridnež ti, jaz ti dam slive trgati!“

Te besede so me zbudile iz češpljevega spanja, in zadaj me je vleklo nekaj, kar ni tako dišalo kakor slive. Z vso silo se trgam iz čuvajevih rok, pa vse zastoj. Železna levica se je držala moje srajce, kakor bi bila k nji priraščena, in desnica me je ohladila še nekolikokrat po hrbtu. Na vse zadnje sem se iztrgal, ali limec je ostal v prstih razjezenega Argusa.

Skušam ga potolažiti rekoč, da so se slive same name smejale, in da me je zapeljal njihovi obraz, da sem trgal skušnjavke, ki so mi kimale. Ali ta človek prav nič ni razumel poetičnega govora in vedno tresoč s palico mi je obetal, da mi nasoli obraz in namala sramožljive slive na hrbet. Nevedé kako bi si pomagal, sem ga tako zgrivano pogledal, da bi se bil kamen omečil; ali on je z roko mahal in strašno me je pogledoval.

In moja suknja z edino mojo tolažbo v žepu: s pipo in meharjem polnim mešanice trikraljevega in pro-

stega tobaka, kupljenega za poslednje solde; ta moja suknja se mu je valjala pod nogama, in dolgo časa sem si jo skušal prilastiti. Vendar ne zmenivši se za nevarnost se priklonim in sežem po svojem dragem premoženju. Čuvaj pa je sledil vsaki moji stopinji in prehitel me je v mojem početku. Pobravši suknjo je koračil k svoji slamnati palači. Jaz za njim: prosim, pravim mu, da mi ni mogoče deset mil brez suknje in v srajci brez limeca, vendar se ni hotlo omečiti njegovo trdo srce.

„Dobite lepo pipo in mehur poln tobaka!“ zakličem na zadnje, in to ga je omečilo. Stegnil je roko in „iz roke v roko“ so bile njegove besede; ktere sem mogel slišati. Pravim mu, da je pipa v suknji, naj bi mi jo prej dal. Razgrnivši suknjo je prešvatal vse žepe, in hladnokrvno pregledavši mojo drago porcelanko in mehur, ktere ga mi je dala krasna Špela za god, si je natlačil tebi nič, meni nič, zapalil in prijazno se smejal. Dal mi je suknjo in puhnil polna usta krasnodišečega dima rekoč, da smem še malo sliv natrgati, če hočem. Ali meni je prešlo vse veselje. Oblekel sem suknjo in koračil po palico pod nesrečno drevo, s katero sem šel proti bajti, kjer je pihal neusmiljenec iz moje pipe, da se ni videl iz dima.

Prosim ga, da bi mi dovolil nekolikokrat potegniti za odhod. Vtaknil mi je cevko v usta, pa držal je pipo z obema rokama in vedno gledal na mehur, ki se mu je valjal na tleh med nogama. Tako sva se mudila nekoliko časa. On je sedel, jaz pa klečal pred njim in žalostno sem se ločil od svojih dragih. Zdelo se mi je v tem trenutku, kakor bi čakal zadnje ure, in mešanica trikraljevega in navadnega tobaka mi je bila dišeča ambrozija, in presladka mana. Polna usta sem se je nabrajal in jo spustil v zrak.

„No! le nikar mi ne pokadite vsega mojega tobaka!“ se je oglasil neusmiljeni človek, potegnil mi je pipo iz ust, in privoščil je sebi mesto meni, kakor da bi bil zdaj njegov tobak.

„Ločitva, ločitva

ta je kaj težka reč

kedar se mora ločiti

od mehurja in porcelanke mladeneč.“

sem šepetal in pogledal na svoje drago, in nesli ste me nogi dalje. Počasi sem koračil pogledajoč nazaj v pričakanji, da pridejo v kratkem moji zakladi za mano iztrgavši se iz roke suroveža, da bi se mi vrgli na prsa. Vendar zastoj je bilo čakanje. Čuvaj se mi je zgubil izpred oči. Že sem bil kos ceste za drevoredom in domišljeval sem se zdaj, da vidim visoko v zraku vzdigovati se dim — dim mojega dragega trikraljevega in navadnega tobaka!

Brez solda, brez pipe, brez tobaka, brez limeca pri srajci, deset milj od doma —

o radostno potovanje!

Hitrega koraka, kakor bi hotel ulti nesrečnemu mestu, kar najhitreje mogoče, šel sem po cesti, in kmalu mi je bilo kakor v prekopu pri cesti, kjer sem travo grizel. Pot se mi je lil iz obraza in glad žeje se je jel zopet oglašati. Ne zmenim se za nobeno reč in opominjam samega sebe, da naj ne neham, dokler bo mogoče zapovedovati nogama, in koračim hitro naprej v strahu, da bi ne prišla moja suknja zopet po kaki nesreči v ptuje roke, ktero sem imel oblečeno, čeravno ni bilo suhe niti na meni. Ker s čim bi jo bil zdale odkupil? — „Morebiti, da bi moral na zadnje škornj, izzuti in jih nekomu darovati, in prišel bi bos domu če sploh še kedaj domu pridem.“ Take misli so se mi

motale po glavi, in za to sem stisnil suknjo trdno nase. Čez uro hoda zagledam ne daleč vrsto rudečih streh, in v njihovi sredi se je vzdigoval zvonik kviško. Zvonilo je ravno poldan in meni je prihajalo jako slabo. Prišla mi je na misel polna miza: Cmokov in krompirja, kruh in meso, žlice, noži in vilice so se mi lesketali pred očmi kakor strašne reči, med njimi je poskakoval trebušni vreč, in bela pena, ki jo je izmetoval iz sebe. . . .

Prišel sem na brv, in pod mano so šumeli valovi v čistem teku čez gladko kamenje. Zeleno vrbovje je obdajalo na obeh straneh potok. Hitro sem šel čez brv in brž sem imel poln klobuk mrzle vode. Poželjivo se je napijem. Malo sem je zlih. Globoko se oddahnavši ponovim še nekterekrali in se razveseljujem s hladno vodo.

„Ha, ha, ha! morate biti presneto žejni!“ se nenkrat oglasi debel glas nad mojo glavo, in jaz prestrašen spustim klobuk iz roke. Gledam nad se. Rudečkasti obraz se je smejal nad mano na brvi, in roka je gladila okrogli trebuh. Moral sem se precej čuden viditi; kajti debeli gospod se je zopet glasno zasmejal in mi zaklical, da mi je padel klobuk v vodo, in šel je naprej. Moral sem se izzuti, da bi dobil klobuk, kterege mi je odnesla voda. Zapletel se je pri nasprotnem bregu med vrbovje in sukal se je tam v vrtincu. Potok je bil na tem kraju dosti širok. Prišel sem do srede, tu napačno stopim — in kopanje je bilo gotovo! Moker sem bil že prej, zdaj pa popolnoma premočen. Rentail sem v mislih vse popotovanje, in napil sem se vode zastonj, potem sem se pobral, potegnil klobuk iz vode in stopil na breg, na suho. Iz odeje mi je teklo. Ni bilo druge pomoči, kakor izsleči se. Ovijal sem vsak kosce posebej, obesil sem srajco in podvlikačke (gate) na vrbovje, da bi je jasno solnce posušilo. Sam sem v adamovi obleki zlezal v grm in pel sem v mislih žalostne jeremiade. Boječe sem se tresel, da bi me ne zapazil zopet kak čuvaj in me ne poprašal za odkupnino, ker tu sušim.

Čez nekoliko časa slišim glasen govor, in — za božjo voljo! — bliža se meni. — „Poglej, Anka! nekdo je na pranju“, reče ženski glasek.

„In nihče ne varuje perila“ odgovori drugi glas. „Jaz bi kaj stavila, da je to stare Kudrnove.“ „To je nepazljiva baba! Da bi ji to nekdo takole ukradil!“

„Čakaj, napravive ji strah! Vzamive ji perilo, in dajve ji je jutri, da bo drugikrat bolje pazila.“

Zaslišal sem tihi smeh, prišli so koraki prav blizu in srce mi je postalo strahu trdo v prsih. Spoznal sem da so dekleta, in za staro Kudrnovo bi ne bilo treba nemilega strahu, ko bi dobila moje perilo — tako premišljujem brez sveta v tem trenutku. Smeh me je naraščal in perilo je zginilo iz vrbovja. Moja zadrega je prišla do naj više stopinje; skočim kviško in zakličem s krepkim glasom: „To je moje — pustite to!“ in smuk sem se potuhnil v grm.

Dekleti ste zakričali glasno in šli kakor vetr čez travnike proti mestu ne oziraje se nazaj. Zavili ste jo na cesto in izginile izpred oči. Pazljivo pomolim glavo iz hoste, če ni nikogar blizu, in lezem po štirih na travnik, kjer je ležalo moje perilo. Žalibog! bila je tu sama srajca, podvlikačke ste morebiti pozabili dekleti izpustiti.

„Priatelj! tako prideš počasi ob vso obleko!“ — si mislim, ter se hitro oblečem v mokro reč. Dobro me je to hladilo. Vedel sem sicer, da se kmalu posuši

vse na meni, ali v duhu sem se jezil sam nad sebo, da nisem precej po omijanji mokre obleke oblekel. Svet po delu je slab! Šel sem voljno proti mestu. Na cesti srečam berača, ki pregleduje prašne podvlikačke. —

„To je moja reč!“ mu pravim in šapnem po njih. Potegnil je roko in skril jih je zad. Izpraševal me je, kakošni so ti podvlikački.

„No kakor vsak drugi“ — sem rekel. „Mokri so in dekla mi jih je izgubila.“ „Tintili, vantili!“ se je ropal berač. „Toliko vé vsak o njih, ki jih prej vidi. He, he! gospodič bi me rad opeharil, ali jaz se ne dam. To so moji lastni podvlikački.“

S tem me je pustil. Stal sem kakor bi bil iz neba padel, in več se nisem brigal, da bi dobil podvlikačke svoje. Ko se mi je berač zgubil iz oči, korakam proti mestu. Žeja je bila preč, ali neizprosljivi glad mi je vlekel želodec vkup. Premišljujem in izmišljujem, kako bi bilo pomagati. Prišel sem v premišljevanji na celo vrsto stricev, tet, botrov in botr in družih sorodnikov, ali da bi bil kak znan v tem kraju, mi ni hotlo priti na misel. Na zadnje se mi je zjasnilo v glavi.

(Dalje prihodnjič.)

Slavec in vrabec.

Drobni slavec po grmici
Skače, hrane si iskaje,
Za mrčesi in črviči,
Ki po drevji so najraje.

Blizo zraven na drevesi
Vrabec sit ga opazuje,
Kak' se trudi za mrčesi,
In sočutno ga miluje.

Slednjič sklene mu pomoči,
In mu nauk dober dati,
Torej z vrha k njemu skoči,
Jame ga podučevati:

„Slavec, bratec moj predragi,
Vidil sem te se truditi,
Vidil sem kak' v potni sragi
Moraš krane si dobiti.

Torej uči se od mene,
Kar ti pravim, stori tudi:
Pusti gozde tú zelene
In podaj se tje med ljudi.

Pojdi k hišam tje prebivat
In zapusti té grmice,
Pojdi hrano dobro vživat
In odvadi té se pice.

Kaj koristi pesem mila
Tebi tukaj v tihosti,
Kjer stvari ni, da čudila
Bi se glasu in sladkosti?

Tam pa bodo vsi strmeli
Nad krasoto pesmi tvoje,
In povsod ti hvalo peli;
Slušaj torej svete moje.

Saj še meni, ki ne pojem,
Dosti hrane dobre dajo,
Moško hodim kot po svojem,
Stari, mladi me poznajo.“

Drobni slavec pa mu pravi:
„Res znaš dobro svetovati,
Ali jaz po tvoji glavi
Nisem v stani se ravnati.

Jaz sem zadovoljen z malim,
Torej bom ostal pri svojem,
Spetjem tudi se ne hvalim
In za čast nikdar ne pojem.

To mi je pa davno znano,
Da se za-me svet ne smeni,
Ker nevedno je spošt'vano
In visoko v nizki ceni.“

Fr. Cimperman.

Srenja pod lipo.

Dereta nedelja.

Pretečeni teden napravil si je sosed Lipovec novo gnojišče. Dosti opravka je bilo pri tem delu, preden je bilo dovršeno, kajti staro gnojišče stalo je skorej popolnoma pod vodo, kar pa tudi ni bilo nobeno čudo, ker dežnica in vsaka druga nepotrebna voda stekala se je va-nj. Posebna sreča za našega soseda je bila to, da je blizu gnojišča bil že več let nek star jarek ali graben, v kterege se je zdaj voda prav lahko napeljala;

vrhi tega je imel jarek še to posebno spretnost, da je bil čez bližnji travnik potegnjen. To se vé, da je bilo treba jarek najprej nekoliko ograditi, da se je gnojna in mastna mokrota iz gnojišča najprej v jarek in po tem še le po travniku ravnila, to pa še posebno čez travnik soseda Hrastovšeka, kateri ni bil malo radoveden, kako mu bo trava na tem prostoru rastla. — V zastarelem grabnu je bilo mnogo blata in starega gnoja; vse se je moralo izkudati in lepo iztrebiti ter na polje za prosó izvoziti. Poleg grabna je bil visok grič, ki se je moral prekopati in poravnati, da se je dobilo ugodno površje za novo gnojišče. Ko je bilo vse to dovršeno in izpeljano, pokazal je učitelj načrt, po katerem naj se novo gnojišče napravi. Lipovec se mu ni ustavljal, ampak storil je vse, karkoli sta mu gosp. učitelj in oče župan pri tem delu svetovala. Zemljo je bilo treba izkopati tako, da je gnojiščino dno od vseh štirih strani za $\frac{2}{3}$ palca na vsaki čevlji proti sredini viselo. V sredo gnojišča se je naredila okrogla gnojiščina jama s pumpo ali sisalko, ki je okoli 6 štirjaških čevljev velika; od ene strani se nahaja pokrit jarek za odpeljevanje dežnice, dno je pa prav lepo s kameninimi ploščami obloženo, da ne prepušča mastne gnojnice, ktera se je poprej obilno brez vse koristi v zemljo pogubila. Izpod hlevov napeljana sta dva pokrita jarka do gnojne jame, po katerih se gnojnica v jamo odtaka. Proti vzhodnej strani ima gnojišče primeren pad, kamor je Lipovec veliko staro kad v zemljo vložil, da se mu gnojnica vanjo nabira. Vidi se tedaj, da je bilo dosti dela in posla, preden je bilo vse to tako primerno dovršeno. A pri tem delu so mu pomagali tudi njegovi sosedje, kajti radovedni so bili, kakošno bode novo gnojišče, kteremu je gospod učitelj črtež napravil. Ta črtež se jim je dopadel in obljubili so tudi svoja gnojišča na enak način predelati in zboljšati. No tega sta bila g. učitelj in župan zelo vesela.

Učitelj: Dosti dela in truda ste imeli, sosed Lipovec, pri svojem novem gnojišču, pa s časoma se vam bode vse to prav obilno izplačalo.

Lipovec: Da imam zdaj tako lepo priredjeno gnojišče, to se imam najprej zahvaliti vam, potem pa tudi svojim sosedom, ki mi so tako radovoljno k temu delu pripomogli.

Sosedje: No, to je mala reč, vsaj smo se tudi mi pri tem marsikaj koristnega naučili.

Župan: Le pogledjte, sosedje, ako drug drugemu pomagamo, koliko dobrega in koristnega se lahko naredi; prav vse se dá izpeljati, karkoli želimo. Kolikor več rok na eno delo položi, toliko poprej je delo gotovo, in kar se enemu preveč zdi, to se prav lahko izvrši z združenimi močmi. Le tako naprej in vidili boste, da se bo naše selo povzdignilo v kratkem času na mnogo bolje stanje, nego je zdaj.

Hrastovšek: Zanesti se smete, da vas bomo radi ubogali in storili vse, har nam boste svetovali, pa ne samo mi, temveč tudi naši sinovi, kedar nas več ne bo. Moji otroci igrali so se včeraj popoldne na vrtu in narejali majhne jamice; ko je vprašam, kaj pomenijo izkopane jamice, mi reko: „Glejte, oče! to bode gnojišče, tukaj le gnojna jama i. t. d., a kedar bodemo veliki, naredili si bomo prav veliko gnojišče, ravno tako veliko, kakor si ga je napravil naš sosed Lipovec“. — Vidite, dragi moji, takó govoré in delajo že zdaj naši otroci in jaz mislim, da bodo enkrat tudi mnogo bolji gospodarji, nego smo mi zdaj, ako jim bomo dali dober zgled. Kaj?

Učitelj. In da so vaši otroci bistrega uma, to vem jaz, ki je podučujem; le z dobrim zgledom jim svetite in vse drugače bode enkrat v našem Tihemdolu, kakor je dosihmal, ko vidimo toliko nemarnih in slabih gospodarjev, da se Bogu usmili.

Župan: O čem se pa bomo danes razgovarjali gospod učitelj? Ali ste za današnji razgovor že kaj odbrali?

Učitelj: Za današnji pogovor priredil sem réž in če nam bode dopuščal, pomenili se bomo tudi nekoliko o ječmenu, kterega se v našem kraju še precej obilno seje.

Završnik: Tudi réži sejemo veliko in kaj bi je tudi ne, vsaj je naše najkoristnejše žito, ki pri nas skoraj vsako leto prav dobro stori. Réžena moka sicer ni tako bela kakor pšenična, pa reženi kruh je zdrav, tečen in ostane dolgo mehák.

Hrastovšek: Pa tudi drobna in dolga režena slama je velike vrednosti, kajti režemo jo v rézanco in mešamo v klajo; ako se na ped dolge kosce razseka ali razreže, obrne se lahko za steljo. Kaj?

Groga: Iz režene slame delamo tudi škopo za strehe, a po nekterih krajih pletó celó lepe košarne iz nje in tudi trte sem že videl vezati z reženo slamo.

Učitelj: Tudi réž je enoletna rastlina, ki se jako razrašča in dela, kakor vam je sploh znano, četerovrstno klasovje. Zrnje ni luščinasto, je podolgasto, drobno, na koncu mulasto, na dnu špičasto in rujavo.

Hribar: Ako ga primerimo s pšenico, res je bolj podolgasto in tudi tanje od pšeničnega.

Učitelj: Réž je dvojnega plemena, ozimna in jarina, ter ljubi sploh lahko, nekoliko puhlo in bolj peščeno zemljo; réž ne potrebuje ne za polovico toliko gnoja kakor pšenica. Ozimna réž se mora v jeseni zgodaj sejati, sicer rada pozebe, posebno če bi se v mokrotno zemljo sejala.

Župan: Navadno jo sejejo zadnje dni mesca kimovca noter do vsih svetih in to je tudi najprimerjeni čas po mojih mislih.

Učitelj: V tem času naj se tedaj ozimna réž seje in nikoli ne pozneje; pa tudi v ilovnato zemljo ne smete réži sejati, ker mnoge skušnje so pokazale, da se réž v težkeji zemlji vselej slabo obnese. — Kar se pa jarine tiče, seje se navadno, ako vreme dopušča, koj prve dni mesca sušca, a to sploh bolj gotovo, nego pšenica, ker se réž, dasiravno se tudi močno razrašča, vendar nikoli tako ne razraste, kakor pšenica. Jaro réž v nekterih bolj mrzlih krajih jako cenijo, pa tudi pri nas še dosti dobro stori, in ako ozimna pozebe, nadomesti jo jarina. Ker je pa reženo zrnje drobneje od pšeničnega, zato je pa tudi za sejanje ravno tista kakor pri pšenici, to je, ako se na njivi en mernik pšenice vseje, je za ravno tisto njivo tudi en mernik réži za seme prav zadosti.

Župan: Na en oral zemlje se je potrebuje navadno 3 vagane; ako je pa zemlja prav dobra, naj se je vzame četrť vagan manj; po tej meri se namreč jaz ravnám in še vselej se mi je réž prav dobro obnesla, kajti pridelal sem je že večkrat na enem samem oralu po 14—20 vaganov.

Učitelj: Razun omenjenih dveh vrsti imam pa še druga plamena réži, izmed kterih omenjam najprej tako imenovano norveško, potem pa košato in jezersko réž.

Lipovec: O norveškeji réži sem enkrat že nekaj slišal; ako se ne motim, dobila jo je pred nekaj leti

kmetijska družba v Ljubljani za poskušnjo in jo je kmetom po deželi prav živo priporočevala.

Uitelj: Norveška reč se neki prav dobro obnese in daje pridelke, kakoršni se le v Banatu ali nekterih krajih na Laškem nahajajo.

Župan: Dovolite, da povem jaz, kar sem sam izkusil. Jaz sem namreč en polič te reči predlansko jesen 6. kimovca vsejal in lansko leto 3. malega srpana sem jo žel; prav dobro je rastla in je pred žetvijo blizu 7 čevljev visoka bila na srednji dobri zemlji po korunu. Pridelal sem je seveda iz enega poliča malo, pa dolge in debele slame; a zrnja mi je dala lepo suhega in čistega 48 $\frac{1}{2}$ poličev, to je, poldrugi mernik in en maselje. Tudi lansko jesen sem jo vsejal, toda letošnja dolga in huda zima mi jo je vzela; letos pa, ako Bog da, vsejal je bom na njivo poleg Drenovske ceste na prosišče en cel mernik in na prejšnjem pašniku bom obsejal dva kraja ž njo.

Hrastovšek: I kje se pa dobi norveška reč, da poskusimo tudi mi ž njo?

Župan: No za poskušnjo je vam jaz nekoliko oddam, ki sem jo kupil od svojega prijatla na Štírskem, kateri mi je norveško reč tudi pridno sejati priporočal.

Sosedje: Bodite no tako dobri, da si je vsaj za seme kaj malega pridobimo! (Dalje prihodnjič.)

Ne prevzemi se prezgodaj.

Turški Sultan, Orkan II., vzdigne se z vso svojo vojsko ter prihruje iz Azije v Evropo. Njegovo samo ime navdajalo je kristjanski ljud z velikim strahom in trepetom. Koderkoli namreč so se premikale njegove brezbrojne turške čete, povsod se je nečloveško palilo in morilo; povsod je ostal sled njihove divje grozovitosti. Pa čudno! — dasiravno je bila njihova predrznost in grozovitost silno velika, vendar se jim je vsako podvzetje prav po sreči izšlo.

Sultan, videč svojo zmagovalno moč, se tako prevzame, da celó čez lepo Srbijo prihruje in slavne Srbe v njihovih deželah grabi in mori. Mislil je že, da si bo kmalu vso zapadno stran pridobil in da je že blizu ona doba, ko bo stal turški polumesec tam, kjer stoji še križ kot znamenje pravovernih kristjanov.

V svojej predrznosti, zanašaje se na silno moč in hrabrost svojih vojakov, pošlje nekega dne k tedanjemu srbskemu knezu poslanca, da v imenu svojega kraja zahteva, naj bi se Srbi prostovoljno vdali turškemu jarmu, preden prihruje silna turška drhal na srbsko zemljo. Ošabni turški poslanec pride pred srbskega kneza rekoč: „Moj gospodar, ki je kralj vseh kraljev, ti zapové, da mu se podvržeš in ga pripoznaš za svojega najvišjega glavarja in poveljnika, a to brez vsega vpora ali ustavljanja, kajti védi, da bomo drugače oblegli vso tvojo zemljo z velikansko trumo naših vojakov, katerih število je mnogo večje, nego število zrnja, katero imam v tej le vreči“. Pri tej priči izsujeta dva poslanca spremljevalca polno vrečo žita pred srbskega vladarja. — Al junaški srbski knez se ni ustrašil besed ošabnega Turka, ampak mirno in pohlevno odgovori turškemu poslancu, da naj pride čez tri dni, ker želi natanko prevdariti, kako in kaj mu je storiti v tej zadevi.

Po prešlem obroku pride zopet turški sél pred srbskega vladarja in ta ga z velikaši svojega srbskega kraljestva prav prijazno sprejme. Turški poslanec ponavlja sporočilo prevzetnega Sultana in kakor poprej tako tudi zdaj izsipljeta dva spremljača polno vrečo žita pred junaškega Srba in njegove prve veljake. — Al srbski knez ne da prevzetnemu Turčinu nobenega odgovora, ampak zdajci veli stranske duri svoje velike dvorane odpreti in glej! cela tropa porutnine začne se v dvorano in pozoblje v malo trenutkih vse turško žito.

„To ti bodi odgovor“, reče zdaj knez turškemu poslancu; povej svojemu mogočnemu gospodarju, da, kakor hitro se pokaže s svojo drhaljo na našo lepo srbsko zemljo, godilo se mu bo, kakor temu zrnju! — Z velikim veseljem in navdušenjem sprejeli so srbski podložniki ta odgovor svojega vladarja. Ponosno so prijeli za orožje in si zaprisegli ga ne poprej odložiti, dokler ne oprosté svoje drage domovine krvoločnega Turka, naj-si je tudi stane kri in življenje.

S strašno jezo pa je sprejel ošabni Sultan sporočilo, katero mu je prinesel njegov sél. Brezštevilno trumo vojakov spusti čez lepo Srbijo z ojstrim poveljem, da naj palijo in moré karkoli jim v roko pride. Brž udarijo na to povelje turški vojaki, ki jih je bilo kakor listja in trave, čez rodovitne srbske planjave. Pot je je peljala skoz zeló veliko in gosto šumo ali lozo. Brezskrbno stopajo ošabni Turki tje po velikanski goščavi, ktera čedalje bolj téмна in nehodna postaja. — Hodijo v gostih, kaj najbolj mogoče skupnih četah ali trumah prežeči na vse strani širokega gozda, da, ako bi vtegnili sovražni Srbi iz kakega ovinka na nje planiti, je brž zagrabijo in koj na mestu pobijejo. Ali ni je bilo viditi nikjer človeške duše. — „Allah in Mohamed!“ kričijo neverniki iz vsega grla, da se razlega na vse kraje tihega gozda ter se pomikajo z najdivješo navdušenostjo čedalje bolj naprej. — Toda žalostna osoda je zadela to divjo turško drhal. Ko so namreč najbolj rjuli in divjali, svojega preroka Mohameda na pomoč klicaje, jelo se je naenkrat gibati dreve in padati na ošabne turške nevernike. Strašna groza in strah objade muzulmanske prevzetneže. Brž in bolj se tirajo po čudnem in nezapodljivem gozdu. Pa čem bolj in hitreje se pomikuje težka turška vojska naprej, tém hitreje pokajo in gromijo velikanska drevesa na-njó. Drevo za drevesom pada na trda tla in pobija Turka za Turkom. Vse njihovo upanje na kako rešitev, bilo je — zastonj! Večina ošabne turške trume obleži v srbskem gozdu; drugi pa, ki se rešijo hude smrti, pridejo Srhom v pest, ki je v sužnost vlečejo. —

Srbski knez je namreč že poprej vedel, katero pot da bodo Turki zajeli ter je zapovedal, to se vé na tihoma, da se ima v omenjenem gozdu vsako drevo pri tleh dobro nažagati, da, kedar pride težka in silna neverška četa s svojim divjim rovenjem skozi gosto šumo, drevesa popadajo in grde prevzetne bahače za vselej pobijejo. Kakor zaukazano, tako je bilo tudi storjeno in prav srečno izpeljano.

Iz te zgodovinske črtice se učimo, da se človek ne sme nikdar v sreči prevzeti, naj bode še tako izveden in mogočem. Vsa naša sreča in vsaki ugodni izid kakega podvzetja leži v rokah božjih in njegovih nam neznanih sklepih. — Sreča ima zavezane oči in kdor prenašlo naprej hiti, lahko v jamo pade. Iv. Tomšič.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država. Ministerstvo je sedaj popolnoma sestavljeno. Ministerski predsednik je, kakor naši bralci že vedo, grof Potocki, grof Taaffe je minister notranjih zadev, dr. pl. Čabušnik minister pravdoslovja, baron Petrinó minister in voditelj poljedelskega, baron Holzgethan finančnega ministerstva, baron Widman je minister za deželno brambo. O Widmanu pripovedujejo časniki, da je pred nekaterimi leti v Gradci nekega konditorja, ki je od njega tirjal, naj mu plača, kar mu je bil na dolgu, s sabljo tako obdelal, da je kmalo potem umrl. In zavoljo tega se gospodu Widmanu, ki je bil tedaj nadlajtenant, skoraj ničesar ni zgodilo. Novine vse enoglasno izrekajo, da mož, ki se je tako obnašal, ne sme cesarjev svetovalec biti. Zdaj pa zdaj se sliši, da je že odstopil, resnica pa to še ni do zdaj, kakor se kaže, ker tudi mestna zbornica, dunajski in graški, sta silno mahala po njem. — Kako da se sodi večina sedanjega ministerstva, naj sklepajo naši bralci iz tega, da poljski šaljivi časopis „Djabel“ prinaša pod napisom „bedny rybak“ podobo Potockega, ki na bregu sedé ribe lovi, mesto rib pa večidel same — žabe navjeme, ktere seveda pomenjajo nekatere ministre, ki jih je Potocki v kabinet poklical. — Kakšen uspeh so imeli pogovori med Potockijem in českimi voditelji, se še ne vé gotovo. Potocki in Petrinó sta potovala v Prago, kjer se bosta s Čehi nadalje pomenkovala. Kedar se vrneta, začnejo se pogovori s Poljaki in na to pridejo tudi Slovenci na vrsto. — 8. t. m. so imeli slovenski veljaki shod v Ljubljani, ki je imel, kakor poročajo „Novice“, najboljši uspeh. Prišli so imenitnejši možje iz Kranjskega, Goriškega in iz Istre; štajerski in koroški rodoljubje so pismeno naznanili svoje misli. Gospodje so se v vseh rečeh popolnoma zedinili. Sklenilo se je, tirjati pred vsim drugim vpeljavno slovenskega jezika v šole in urade.

Kaj se je razen tega še godilo v zboru, posebno kaj bo z zedinjeno Slovenijo i. t. d., ni povedano; vendar „Sl. N.“ po dogovoru z dr. Tomanom vesel naznanja, da bo sloga v slovenskem programu. —

Nazadnje pride nam še jako važna novica, namreč, da so državni zbor poslancev na Dunaji in vsi deželni zbori Cislajtanije razun Češkega razpuščeni, ter da imajo biti brž prihodnjič nove volitve. Več o tej reči spregovorimo. Prihodnič Le to za zdaj opomnimo: Slovenci, bodite previdni in delajte složno.

Francosko. Na Francoskem je 8. t. m. ljudstvo glasovalo o vprašanji, ali je zadovoljno z novjšimi napravami Napoleonove vlade. Stvar je hila jako važna, ker, ko bi se množica ljudstva bila proti Napoleonu izrekla, ne bil bi skoraj mogel drugega storiti, ko odstopiti. Vlada je zavoljo tega tudi vse strune napela in šlo jej je takrat še precej po sreči; glasovalo jih je namreč čez 7 milijonov za, in poldrugi milijon proti Napoleonu. Akoli 3 milijonov jih ni glasovalo, kar pa skoraj toliko pomenja kakor da bi se bili proti Napoleonu izrekli. Napoleon je dobil tedaj večino, pa samo na videz; ker od onih 7 milijonov se morajo odšteti uradniki in sploh od vlade odvisni ljudje, ki so le prisiljeni za cesarja glasovali. Zanimivo je, da ravno bolj izobraženi del Francozov ni zadovoljen z dosedanjim vladanjem, kar je znamenje, da Napoleon ne stoji na posebno trdnih nogah. Prešli teden je svet osupnila novica, da je nekdo Napoleona umoril, kar pa je bila po časnikarskem izrazu „goska“, to je — debela laž.

Italija še vedno ne more napraviti v svojem notranjem miru in redu. Kaderbodi je slišati o puntarskih ban-

dah, ki se nepričakovane na raznih krajih prikazujejo in vlado in prebivalstvo vznemirujejo. Tudi v Italiji, kakor v Španiji in na Francoskem se množi stranka, ki hoče imeti republiko.

Španija. Španci še vedno nimajo kralja, akoravno je skoraj vsak teden slišati o novem prestolnem kandidatu. Ako v kratkem ne dobijo kralja, bodo naposled vendar le morali osnovati republiko.

Razne novice.

Družba sv. Mohora. Akoravno nam še ni mogoče natančno število letošnjih družnikov povedati, ker sestavljanje imenika še ni čisto dokončano, a to z veseljem že danes moremo naznaniti, da v svojem vspehu družba ni zastala za dosedanjimi leti. Število družnikov se je zopet ne malo razmnožilo, poskočilo je na 16.000, našemu narodu v čast in ponos, našim nasprotnikom pa, ki se v svoji oholi neumnosti predrznejšo trditi, da naše ljudstvo ne zastopi slovenskega jezika, v veliko sramoto.

Družbine bukve se pridno natiskujejo. Knjigi „Poljedelstvo“ in „Žalost in veselje“ ste že dokončani in vezani, tudi natiskovanje „Živalstva“, „Večernic“ in „Življenja svetnikov“ bode v kratkem dovršeno, potem pa pride Koledarček z obširnimi imenikom na vrsto.

Deželni brambovci. Pravila nove postave za deželne brambovce za nošo polovico Avstrije je cesar potrdil. Vse te dežele so razdeljene v devet brambovskih poveljniških okrajev; Štajerci, Kranjci in Korošci spadajo pod četrti, Tržačani, Goričani in Gradiščani pa pod peti taki okraj. Vsaki poveljniški okraj šteje več batalijonskih okrajev, ki ima vsaki svojo številko in ime tistega mesta, kjer je poveljništvo batalijona ustanovljeno.

Tako je na Koroškem: 21. Celovski, 22. Belaški; na spodnjem Štajerskem: 19. Mariborski, 20. Celjski; na Kranjskem: 23. Ljubljanski, 24. Novo meški; na Goriškem in Primorskem: 25. Tržaški in 26. Pazenski brambovski batalijon.

Stan letošnje ozimnice v našem cesarstvu ne obeta dobre letine. Skoraj po vseh deželah je huda zima setev in ž njó vse upanje kmetovalcev uničila. Le na Moravskem, Avstrijskem, nekaj na Štajerskem in Erdeljskem in v nekaterih krajih Hrvaškega ozimina ni posebno trpela; tembolj pa na Ogerskem, posebno v Banatu, potem v Sleziji, na Kranjskem in večidel tudi na Koroškem. Kako je kaj na Češkem in Gališkem, nam še ni znano. Po vsem tem se imamo bati slabe letine in gotovo bode žitna cena letos poskočila. Posebno trpele bodo dežele, v katerih tudi lanske pridelke ni bil velik; Ogri, ki so lani toliko žita pridelali, da se je več mescev po vseh železnica skoraj samo ogersko žito vozilo, bodo sicer žalovali, da ni „vsaki dan semenj“, vendar bodo draginjo laže prestali kakor prebivalci drugih dežel.

Tabor v Tominu, ki je bil 1. maja, obiskovalo je okoli osem tisoč ljudi. Kakor na vseh slovenskih taborih, tirjala se je tudi tukaj od zbrane množice enoglasno zedinjena Slovenija in vpeljevanje slovenskega jezika v šole in urade. Ako pomislimo, da se je v vseh slovenskih pokrajinah začelo s taborji krepkeje politično gibanje, že težko pričakujemo časa, ko bomo tudi na Koroškem taborovali.

Nov župan. V Celovci so prošli teden volili novega župana. Voljen je deželni in državni poslanec gospod Jezernik.

Potresi. V nekaterih krajih, posebno pa v Voloski na Ister-

skem je bil 1. marca potres, ki je mnogo hiš in drugih poslopj poškodoval, tako, da za stanovanje niso več pripravne. Vsa škoda, ktero je potres napravil, znaša čez 60.000 goldinarjev.

Nov deželni predsednik. Časniki poročajo, da bo korški predsednik gosp. baron Kúbek prestavljen in da na njegovo mesto pride baron Pillersdorf, sedanji deželni predsednik v Šleziji. Gotovo pa to še ni, in je zastran spremembe cesarskih namestnikov le to določeno, da v Prago pride knez Mensdorf.

Znižana poština. Od 1. t. m. počenši se je znižala poština pri poštah nakaznicah (Postanweisungen) in sicer se plačuje zdaj za 10 gld. samo 5 kr., od 10 do 50 gld. 10 kr., od 50 do 100 gld. 15 kr. itd. Pošiljanje naročnine za časnike do 10. gld. pride celo dober kup, ker se ne plača več kakor samo 5 kr. Če pa se pošlje naročnina v pismu, mora, ki pošilja, že plačati 18 kr., in ki denar prejme, tudi 3 kr., skupej 21 kr.; razlike je tedaj tukaj za 17 kr.

Oglasnik.

Dohodki družbe sv. Mohora l. 1870.

č. dosmrtni udje:

	gold.	kr.
Farna knjižnica na Vrhu	15	—
Knjižnica v prisilni delavnicah v Ljubljani	15	—
J. Lenart, kaplan v Šmarji (I. pol.)	8	—
Debelakova hiša na Visokem pri Poljanah	—	—
Ferčnik Filip p. d. Uršic v Svečah	15	—

č. letni udje:

	gold.	kr.
Poreška škofija	58	50
J. Nabergoj, posestnik v Proseku	13	—
J. Jan, dekan v Dolini	125	—
S. Gabrčič, kaplan pri sv. Križu	32	—
J. Brenc, duhoven v Dutovljah	93	—
Bl. Soklič, duh. pom. v Trziču	65	—
J. Kolar, fajmošter na Brezi	9	—
J. Božič, duhoven v Kortah	14	60
M. Lazar, šolski vodja v Kranju	376	07
J. Červ, duh. pom. v Rihemberku	56	—
A. Makarovič, vikar na Ternovem	10	—
A. Aleš, dekan v Semiču	83	—
J. Varl, župnik v Velesovem	14	—
S. Šinković, farman v Munah	13	—
J. Mavčič, župnik pri sv. Tomažu	94	—
Kr. Kandut, župnik v Spodnji Polskavi	17	50
M. Stranjsak, župnik v Zavrču	186	80
J. Kocman, dekan v Komnu	155	—
Fr. Černe, župnik na Opčinah	30	—
T. Mraz, kurat v Vohredu	22	40
A. Jazbec, kaplan v Starem trgu	145	60
A. Wolf, dekan v Kanalu	148	45
V. Telban, učitelj pri sv. Križu	7	—
J. Kunej, kaplan v Št. Jurju	4	—
J. Filipič, kaplan v Devinu	33	—
J. Jeram, dekan v Cirknem	112	20
Fr. Sorčič, stolni dekan v Mariboru	6	—
B. Burcan, kaplan pri sv. Marjeti	41	—
J. Krušič, kaplan v Poličanah	60	—
J. Lukanec, kurat v Suhorju	20	—
J. Čuček, dekan v Jarenini	161	—
A. Lesar, ck. profesor v Ljubljani	992	90
L. Potočnik, župnik pri sv. Mariji v Puščavi	8	—
J. Lijavnik, prošt v Doberli vesi	256	30
J. Sodnik, lokalist v Koprivniku	7	—
Dr. G. Sterbenc, duh. v Ljubljani	5	—
M. Fric, župnik pri sv. Miklavžu	59	—
L. Kramberger, župnik pri sv. Križu blz. Lutomera	16	90
J. Mavčič, župnik pri sv. Tomažu	17	20
J. Majciger, gimn. profesor v Mariboru	39	10
M. Skubic, dekan v Ribnici	126	40
M. Koglnik, dekan v Trajbergu	83	90
J. Sorc, duh. pom. v Moravčah	46	20

Vkup 3917 gl. 2

(Dalje prihodnjič.)

Dohodki za Janežičevo ustanovitev.

	gold.	kr.
Prenesek iz zadnjega lista	676	61
Poslali so na dalje gospodje:		
342. Mohorjevi družniki v Naklem	3	07
343. " " pri sv. Tomažu	1	30
344. " " v Zavrču	4	30
345. B. Raič, farni oskrbn. pri sv. Barbari	2	—
346. Mohorjevi družniki Kanalske dekanije	1	05
347. " " v Cirknem	3	20
348. " " v Suhorju	1	—
349. " " pri sv. Mariji v Puščavi	1	—
350. " " pri sv. Miklavžu	1	—
351. " " v Mariboru	1	74
352. " " dek. Doberlaves	5	20
353. " " v Ribnici	—	50
354. " " v Kamnjah	2	—
355. J. Škarpina, fajmošter v Ukvah	2	05
356. Mohorjevi družniki v Ukvah	2	95
357. " " v Žabnicah	—	80
358. J. Kuhler, fajmošter na Pontable	1	—
359. J. Travn, eksposit v Rablu	—	50
360. Neimenovan	—	60
361. Mohorjevi družniki v Lipi	1	20
362. J. Navratil, ck. oficial najviše sodnie na Dunaju	2	50
363. Mohorjevi družniki v Solkanu	1	—
364. Šest Moh. družn. v Gorici	—	60
365. Mohorjevi družniki v Čepovanu	1	60
366. " " pri sv. Vidu	1	—
367. F. Trajber, fajmošter v St. Jakobu	2	—
368. J. Knaflič, kaplan	1	—
369. Mohorjevi družniki	3	—
370. " " v Podgorjah	2	10
371. V. Lesjak, fajmošter v Dvore	—	50
372. J. Brenc, duhoven v Dutovljah	1	50
373. A. Žuža, dekan v Laškem trgu	5	—
374. Fr. Ermenc, kaplan	1	—
375. M. Rokoše, " "	1	—
376. A. Elsbacher, trgovec	1	—
377. Drag. Ripsl, župnik na Loki	1	—
378. Mohorjevi družnik na Loki	1	50
379. " " v Laporji	1	—
380. " " v Dolu	2	10
381. J. Doliak, dekan v Tominu	1	—
(Dalje prihodnjič.)	Skupnina	744 gl. 47
V Celovcu 20. aprila 1870.	Odbor.	

Žitna cena.

Povsod po vaganu prerajata.

Ime žita	V Celovcu		V Ljubljani		V Mariboru		V Varaždinu		Kranju	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenica	5	80	5	60	5	—	4	50	6	5
Rež	4	20	3	40	3	45	3	65	4	—
Ječmen	3	60	3	—	—	—	2	45	3	60
Ajda	3	—	3	—	3	10	3	—	3	40
Turšica	3	80	3	80	3	45	3	45	—	—
Proso (Pšeno)	5	18	2	90	2	40	3	—	3	40
Oves	2	77	2	40	2	10	2	45	2	70
Krompir	—	—	2	40	1	70	2	—	2	30
Fižol	—	—	—	—	—	—	—	—	3	84

Kurzi na Dunaji 23. maja 1870.

5% metalike	60 gld. 30 kr.	Nadavek na srebro 121 gld. 25 kr.
Narodno posojilo 69 " 75 "	Cekini	5 " 85